

مذکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز چهارشنبه ۲۲ مهر ماه ۱۳۲۱

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - طرح گزارش کمیسیون قوانین دادگستری راجع به اتهام آقای کشتانیان
- ۳ - بیانات آقای (دکتر مرزبان) وزیر بهداشتی راجع به وضعیت وزارت بهداشتی
- ۴ - موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس یکساعت قبل از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید

صورت مجلس روز یکشنبه ۱۹ مهر ماه را آقای (طوسی) منشی قرائت نمودند

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس - قرار بود فردا جلسه تشکیل شود ولی چون دروات يك لايجه داشتند که لازم بود بعرض مجلس برسد خواهش کردند که امروز جلسه تشکیل شود

آقای نراقی فرمایشی دارید؟ بفرمائید.

نراقی - بنده برای تغییر موقع جلسه میخواستم عرض کنم که جلسه برای روز پنجشنبه مقرر شده بود بعد اطلاع داده شد که جلسه فوق العاده برای امروز ساعت نه تشکیل خواهد شد

حالا هم که سه ربع پیش از ظهر است بنده از هیئت دولت کسی را نمی بینم بنا براین چه ازومی داشت که بی جهت يك بیم و هراسی در مردم ایجاد کنند و کار فردا را به امروز بیندازند پس بهتر بود که فردا که جلسه بود تشریف می آوردند و این هول و هراس را هم ایجاد نمی کردند و ضمنا هم آنقدر بی اعتنائی بمجلس نمی کردند که تا این وقت هنوز تشریف نیاورده باشند.

(مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۲۰)

عین مذاکرات مشروح نود و ششمین جلسه از سیزدهمین دوره قانون گذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

- غائب با اجازه - آقای روحی .
- غائبین بی اجازه - آقایان : تولیت - دکتر ضیاء - مهدوی - گودرز نیا - اکبر - امیر ابراهیمی - عطاء الله پالیزی - یار احمدی - دبستانی - آصف - صادق وزیری - پارسا - کامل ماکو - نصر تیان - بوداغبان - فاطمی .
- دیر آمدگان بی اجازه - آقایان : لبقوانی - یمین اسفندیاری - شبکیور - خسرو شاهی - امامی - نقابت .

رئیس - وحشت و هراسی نیست مجلس همیشه برای کار حاضر است در صورت مجلس نظری نیست (خیر) صورت مجلس تصویب شد. آقای طباطبائی

طباطبائی - بنده هم میخواستم در جواب آقای نراقی عرض کنم که بنده هول و هراسی در بین مردم ندیدم مجلس همیشه باید حاضر برای کار باشد اما راجع به قسمت دیگر فرمایشات آقای نراقی راجع به اینکه هیئت دولت باید در مجلس حاضر باشند فرمایش صحیحی است.

۲۱- طرح گزارش کمیسیون دادگستری راجع به اتهام آقای گلشائیان

رئیس - خبر راجع به آقای گلشائیان.

گزارش کمیسیون قوانین دادگستری بشرح ذیل قرائت شد. در خصوص اتهام آقای عباسقلی گلشائیان وزیر سابق بازرگانی و پیشه و هنر دائر بر لزوم ادامه تحقیقات پس از قرائت در جلسه رسمی مجلس شورای ملی و ارجاع بکمیسیون دادگستری مطرح مذاکره و رسیدگی قرار گرفت و اقداماتی بجهت تهیه وسائل رسیدگی و ادامه تحقیقات بعمل آمد در جلسه ۲۱/۳/۱۳ دو نکته مورد بحث واقع شد اول آنکه آیا مقدمات این عمل بطوری که در قانون محاکمه وزراء پیش بینی شده فراهم گردید یا خیر دوم آنکه مراتب اعلام شده از طرف یکی از آقایان نمایندگان اساساً جرم باصلاح قانون کیفر همگانی شناخته میشود یا خیر تا ادامه تحقیقات لزوم پیدا کند پس از مذاکرات مفصل عقیده کمیسیون چنین شد که اولاً مقدمات لازم جهت تعقیب متهم بر طبق ماده ۴ قانون محاکمه وزراء فراهم نیست ثانیاً عمل انتسابی به متهم در حدود قوانین و به تعبیر ماده ۱ قانون مزبور جنبه یا جنایت شناخته نمیشود که ادامه تحقیقات مطابق ماده ۴ همان قانون ضرورت داشته باشد پس از اخذ رأی در دو قسمت بالا و تصویب این دو نظر مقرر گردید مخبر کمیسیون گزارش آن را بعرض مجلس شورای ملی برساند علیهذا مراتب را بشرح بالا که مبنی بر عدم تعقیب آقای گلشائیان است بعرض مجلس شورای ملی میرساند تا مطابق ماده ۶ قانون محاکمه وزراء مورد مذاکره و رأی قرار گیرد.

داشته ام که کسی بخورد که بدوم دنبال دادگستری و نه عرضه خوردن مال کسی را داشته ام از این جهة اطلاعات زیادی هم ندارم اما آنچه که میدانم جرم واقع شده بوده است استفاده از مقام بوده است تصدیق خلاف واقع بوده است اینها تمام جرم است و قابل تعقیب است و در پرونده هم منعکس است دروغ نوشته بوده است که فلان امتیاز لغو شده است و حتی هم خودش اقرار کرده است که لغو نشده بوده است تصدیق خلاف واقع دادن خودش جرم است و قابل تعقیب است حالا آقایان نمیدانم چطور تحقیق کرده اند و چطور راضی نشده اند که این شخص تعقیب شود بنده عرض میکنم اگر دوستان گلشائیان موافقت میکردند که این تحت تعقیب قرار بگیرد و راضی میشدند که در يك محکمه صلاحیت داری موضوع کاملاً رسیدگی و تحقیق میشد و مطلب معلوم میشد که به بینند سوء استفاده نشده و دزدی نکرده است بهتر از این بود که با کمال عجله بنشینند و رأی بدهند به اینکه خیر قابل تعقیب نیست (صحیح است - صحیح است) و دزدی نکرده و سوء استفاده نکرده و آنوقت این بدنامی برای او برای همیشه باقی بماند (صحیح است) این بود علت مخالفت بنده و الا نظر خصوصی با ایشان ندارم و خوشبختانه نه با ایشان بلکه با هیچیک از افراد وزراء نه ملاقاتی کرده ام و نه توقعی از هیچکدام داشته ام.

رئیس - آقای ارحدی

اوحدی - بنده هیچ مایل نبودم که وضعیت مراجبور بکنند و وارد يك مذاکره بشوم که مخالفت با اظهارات آقای نراقی دوست عزیز خودم باشد ولی مجبور شدم از نقطه نظر حفظ حیثیت کمیسیون دادگستری و اعضاء محترم آن کمیسیون که اغلب از دانشمندان حقوقی و قضائی هستند و آقای نراقی دوست عزیزم نسبت دادند که این اعضاء کمیسیون بدون دقت يك چنین اظهار لغوی کرده اند چند کلمه دفاع کنم گر چه گاهی از اوقات آقای نراقی حقاً اظهار کرده اند که اغلب اشخاص شاگرد های دبستان من هستند در مواردی که ایشان معلم بوده اند البته همینطور است ولی تصور نمیکنم در جریان حقوقی هم آقا شاگرد

داشته باشند و اگر دارند انشاء الله خیلی کم خواهد بود و اگر از جنبه قضائی يك اطلاعات کافی نداشته باشند نمیشود به ایشان ایراد گرفت ولی در سایر قسمتها در همه چیز یعنی در پاکی و درستی آقای نراقی ماتر دیدند داریم. جرم که گفته میشود این چند فرد دارد يك فرد جرم اداری است يك فرد جرم قضائی است جرم عبارتست از جرمی که یا مرتبه جرم خلافی تشخیص بشود یا جنبه یا جنایت که هر کدام از اینها از نقطه نظر مجازاتی که قانون کیفری برای آن جرم معین کرده است تشخیص داده میشود که کداميك از این اقسام سه گانه است. جرم اداری هم جرم است ولی هیچ اثر جزای خلافی یا اثر جزای جنبه ای و یا اثر جزای جنائی بجرم اداری داده نمیشود باین مناسبت جرم های اداری يك مجازاتهای اداری معینی دارد مثلاً يك جرم اداری شده که دادگاه اداری محکوم بتوبیخ میکند که شما این کار را کرده اید بسیار خوب یکمرتبه بالاتر میرود که این جرم اداری توبیخ میشود با درج در ورقه خدمت ایشان این هم يك پله بالاتر است يك جرم اداری پیش می آید که محکوم میکنند بيك ماه یا دو ماه یا سه ماه بيكار ماندن یعنی انفصال از خدمت بطور موقت بالاتر میروند محکوم میشود بکسر حقوق از يكماه تا شش ماه و کسر آن مبلغی را که قانون معین کرده است و بالاتر میروند منفصل میشود از شغل اداری خودش بطور ابد ولی در جرم خلافی هیچوقت عنوان توبیخ نیست جرم خلاف از يك روز تا يك هفته حبس است و از پنج هزار تا فلان مقدار جریمه نقدی و همچنین جرم جنبه از يك هفته بیالاست تا برسد به سه سال حبس با يك جریمه نقدی جرم جنائی از يكسال تا پانزده سال یا ابد آنها هم با کار یا حبس مجرد یا قتل که آن آخر مرحله جزای جنایت است این مراحل جرم است. حالاً بیائیم در اصل قضیه که کمیسیون دادگستری از روی چه این اظهار را کرده است. يك ورقه از طرف گلشائیان آمده است به مجلس شورای ملی آن ورقه خوانده شده است آن ورقه رفته است به کمیسیون مبتکرات.....

ارگانی - کمیسیون عرایض بعلاوه ورقه نبود ادعای خصوصی بود و و نماینده ای اظهار کرد. متوجه باشید.

اوحدی - اجازه بفرمائید من يك كلمه اشتباه کردم.

ارگانی - بلی متوجه باشید اشتباه نکنید.

یکی از نمایندگان - اعلام جرم شده بود.

اوحدی - استدعایم آقایان در بیان و مطالب سلب آزادی بیان بنده را نکنند (صحیح است) و آن چیزی که بعضی ها دزخودشان سراغ میکنند شاید يك روزی هم ما اهل مدرسه بوده ایم

ارگانی - استغفر الله استغفر الله روضه خوان بوده اید.

اوحدی - ولی نه مثل شما. عرض میکنم آن لایحه یا اعلام جرم شفاهی رفته است بکمیسیون عرایض کمیسیون عرایض وقتی گذارش داده است روی لایحه ای بوده است که ضمیمه پرونده بود از این بیانات من نمیخواهم اشخاص را از حیث هویت، ماهیت، اخلاق، صفات، تبرئه کرده باشم بنده قاضی پرونده هستم ممکن است يك پرونده طوری تشکیل بشود که جرم را محقق بکنند یا يك پرونده از يك مجرم حقیقی طوری تنظیم بشود که بکلی او را تبرئه بکنند روی آن پرونده قضاوت کرده ام نه روی شخص بنده کار بشخص نداشتم این پرونده ای که از روی يك لایحه تنظیم شده و گزارش داده شده است بنده در مرحله اول اظهار کردم کمیسیون دادگستری اصلاً صلاحیت ندارد که داخل در يك چنین پرونده ای بشود اول بالازدم پس از مذاکرات و صحبت های زیاد آقای صدر فرمودند در این قضیه ممکن است تصور بشود که يك جریان سوء اداری در بین آمده باشد روی این نظر بنده موافقت کردم باینکه قضیه در کمیسیون دادگستری طرح شده باشد ولی روی اورا قی که ضمیمه این پرونده بود بنده دیدم هیچ دلیلی در تحت هیچ عنوان قضائی وجود ندارد که بتواند کوچکترین جرم قضائی را که آن مرتبه خلافی باشد نسبت بگلشائیان محقق بداند چه رسید بجنحه چه رسید بجنایت. باینجهت آقایان رفقای بنده هم در کمیسیون خیلی دقت کردند آن ها هم نمایندگان ملتند آنها هم وکیل هستند آنها هم حیثیت

خودشان ا دوست دارند آنها هم خدمتگذار جامعه هستند آنها هم نمیخواهند اسباب بدنامی برای مجلس فراهم کنند آنها هم میخواهند حیثیت مجلس را داشته باشند و نمیتوانند روی يك ورقه رأی بدهند که اینطور است اینطور نمیشود. اگر شما خودتانرا نگاه میکنید که خیلی پاك هستید پاك تر از شما اینجا استاد است الا آن حرف میزند (خنده نمایندگان) (صحیح است) همه اهل تهران و اغلب اهل ایران اوحدی را می شناسند اوحدی سی سال است در قضاوت کار کرده یکشاهی از اوحدی توقع و تمنائی نداشته است، نگرفته است. اوحدی نمیآید در يك پرونده برخلاف حق و وجدان برای دلخوشی يك عده اشخاص رأی بدهد، اینطور نبوده است. تمام وزرای عدلیه هر وقت يك کار خوبی را میخواسته اند با اوحدی رجوع میکردند این یکیش همین آقای صدر است هر وقت حقیقت مطلبی را میخواسته است بفهمد بمن رجوع میکردند است من هم رسیدگی میکردم برای اینکه میدانسته است اوحدی بی طمع است، بی غرض است، شجاع است، ترس است (رئیس - بر او) بنابراین نمیشود کاری را که اوحدی درش دخالت داشته است نسبت داد که اینها از روی بی دقتی است یا خواسته اند حقی را ازین ببرند آقای نراقی حضرتعالی میدانید در هر قضیه از قضا یا که موافق با مصالح جامعه و موافق حیثیت جامعه ایران بوده است و شما اقدام کرده اید من هم دنبالتان بوده ام. هر چه پیشنهاد کرده اید اگر دیده ام بفتح جامعه است من هم زیر امضای شما امضا کرده ام ولی در يك جاهائی که خدای نخواسته شما یا اشتباه میکنید یا من اشتباه میکنم (فرق نمیکند هم ممکن است اشتباه برای من باشد هم اشتباه برای حضرتعالی باشد) من نیاستمی متابعت میکنم برخلاف علم و اطلاعات قضائی خودم باین جهت بنده با اینکه میل نداشتم این عرایض را در مقابل فرمایشات شما کرده باشم ولی حیثیت کمیسیون دادگستری و حفظ آن مرا مجبور کرد که این عرایض را در حضور آقایان نمایندگان بکنم و عرض کنم که در این پرونده بهیچوجه من الوجوه جرمی متوجه گلشائیان نخواهد بود.

رئیس - آقای طوسی.

طوسی - بنده خیلی متأسفم که در مقابل يك منطق قوی و این همه شجاعت و قدرت که آقای اوحدی از خود اظهار فرمودند يك آدم ضعیف و ناتوانی هستم که در اینجا میخواهم عرایضی بکنم آن روزی که بنده در اینجا اظهاری کردم (سؤال پارلمانی) در مقابل این سؤال پارلمانی بنده از آقای وزیر پیشه و هنر راجع به عمل آقای گلشائیان در موضوع کنیتر آقای وزیر پیشه و هنر هم مخالفتی نفرمودند من اینطور استنباط کردم که حق بجانب هستم پس از آن مطابق مواد قانون مجازات عمومی و اصول قانون اساسی که بنده الا آن قرائت میکنم و مواد ۲۳۸ و ۲۸۰ قانون مجازات عمومی و فصول ۲۳ و ۲۴ قانون اساسی قدر مسلم عمل ایشان تجاوز از مقررات اداری و خلاف محقق بوده و بنده موضوع را جرم تشخیص داده و با اطلاع آقایان رساندم چنانکه مکرر هم عرض کرده ام حالا هم با صدای بلند اینجا عرض میکنم بنده شخصاً با اوحدی غرض نداشتم ام و نخواهم داشت ولی دارای يك مرامی هستم و آن مرام را تا آخرین دقیقه و با حد قدرتم دنبال خواهم کرد و آن این است که جلوگیری کنیم از خطا و تجاوز بمقررات قانونی. استنباط بنده این است که تجاوز کرده اند بمقررات و مرتکب خلاف اداری شده اند باین مناسبت تشخیص جرم دادم و اعلام جرم کردم و این اعلام جرم نظر بمقدمات قانونی رفت بکمیسیون عرایض بعداً کاغذ ایشان (آقای گلشائیان) رسید و شرحی ایشان نوشته بودند که بعقیده بنده سفسطه کرده بودند و وضعیت غیر از این بود که ایشان نوشته بودند. کمیسیون عرایض با اتفاق آراء رأی خودش را داد و موضوع را قابل تعقیب دانست و پرونده رفت بکمیسیون دادگستری در موقعی که این کار در کمیسیون عرایض بود زمانی بود که آقای سهیلی نخست وزیر بودند ایشان هم حضور پیدا کردند در کمیسیون و شرح مبسوطی با دیدن اجمالی از پرونده در کمیسیون صحبت شد و تقریباً ایشان هم بعد از شنیدن این صحبتها و دیدن قسمتی از پرونده (الته خودشان در تهران هستند و اطلاع دارند) خود ایشان هم عرایض بنده

را تردید نکردند. خلاصه پرونده از آنجا رفت بکمیسیون دادگستری. در کمیسیون دادگستری هم بنده بمناسباتی که دیدم شاید یکقدری رشته طولانی تر خواهد شد و شاید هم مقتضی نباشد از ریاست محترم کمیسیون دادگستری درخواست کردم يك سو کمیسیونی تشکیل بشود که در آن سو کمیسیون بنده هم حاضر شوم و حرفهای خودم را هم بزنم این سو کمیسیون تشکیل شد و بنده در آنجا حضور پیدا کردم و حرفهای خودم را زدم و مطالبی را گفتم و آقای آهی هم که در آن وقت وزیر دادگستری بودند حضور پیدا کردند و يك مسائلی را هم استدلال کردم و بمدار کی هم که گفتم در کجاست استدلال کردم و گفتم الا آن هم که شما وزیر دادگستری هستید اگر بخواهید تحقیق کنید رسیدگی کنید، بفرمائید. باید تا دو ساعت این سوابق و مدارک و استدلالی را که شد در اینجا حاضر کنند در کمیسیون دادگستری. بنده مبنای مدارک را تقدیم کردم و قبول کردند که بفرستند آن مدارک را و بیاید در کمیسیون و رسیدگی و حقایق روشن بشود. در این موقع سو کمیسیون گفتند مطالب کافی است و بنا برین قرار شد خبر این جریان را به کمیسیون اصلی بدهند نوبت باز سو کمیسیون رسید بکمیسیون اصلی و در کمیسیون اصلی هم بنده حضور یافتم برای اینکه من خیال کردم طرف صحبت کمیسیون من هستم و باید در آنجا حاضر بشوم ولی به بنده فرمودند عذر من را خواستند و گفتند بروید در حضور رئیس کمیسیون عرض میکنم گفتم آقا این مدارک من است موضوع فوت خواهد شد و این وسیله ایست که بموجب آن من استدلال کردم و بموجب آن من ثابت میکنم روشن میکنم که اینجا يك عملیاتی واقع شده است تمام این کارها انجام و واقع شده است عمل هم شده است در کمال روشنی در کمال ثبات و استدلال قوی. گفتم آقا اینجا این مدارک بنده را الا آن بخواهید برسید. حالا خواستند نمیدانم نخواستند نمیدانم. همین شخص شریف آقای اوحدی فرمودند بسیار خوب توی پرونده باشد رفت توی پرونده ماند تا وقتی که نتیجه این

قضایات بمجلس آید و من میدانم که البته عاطفه کمیسیون محترم دادگستری تقریباً دامنگیر شده است که يك چنین خبری را داده اند و بنده معتقدم و خودم میدانم چنانکه رفیق محترم بنده آقای نراقی فرمودند که در اینجاست عواطف یقین دارم باز غلبه میکند و اینقدر غلبه خواهد کرد که اگر هم بخواهند رأی بدهند به تبرئه ایشان رأی میدهند ولی ما از يك کاری میخواهیم جلو گیری کنیم (اینجا ما يك چیزی گذرانیم و رفت بکمیسیون که ما میخواهیم از دزدی جلو گیری کنیم) عرض میکنم همین الان هم که بنده دارم در مجلس شورای ملی این عرض را میکنم مدرک حاضر میکنم . با اینکه هر مدرکی بهر جائیکه باید برود رفته است مع هذا باز در این جا عرض میکنم اگر اجازه بدهند بنده حاضرم که مدارک لازم را بیاورم و اثبات بکنم . این جا بعنوان جمله معترضه يك مطلبی را میخواهم عرض کنم . بمن گفتند که شما راجع بکار آقای گلشائیان که اینجا مطرح است حرف میزنید به بینید در این دو سه ماهه از سیگار و چه چه چقدر برده شده و چه چیز هائی خورده شده است و اینها دنبال نمیشود بنده گفتم که مجلس شورای ملی يك کارهای بهتری میکند که از آنها هم نتیجه بگیرند و حالا هم واقعاً بعاطفه مجلس شورای ملی واگذار میکنم که هر کاری میخواهند بکنند بکنند .

مخبر کمیسیون دادگستری (نقابت) - عرض میکنم بحث در حواشی مطلب يك قدری ما را از موضوع دور کرده است بنده هم بعنوان مخبری کمیسیون دفاع از این خبر و گزارش میکنم . فرمایشاتیکه آقایان کردند و آقای طوسی در تشکیل سو کمیسیون و در طرز رسیدگی و دقت کمیسیون همه اش صحیح است کمیسیون داد آقای طوسی راهم دعوت کردند دلائل و جهاتی را هم که تذکر دادند شنیدند ولیکن همیشه وقتی که در يك دادگاهی يك مسئله مطرح میشود و يك کسی متهم بارتکاب يك جرمی هست در آن دادگاه چند نفر موافقت و چند نفر مخالف و هر کدام يك نحوه استدلالی دارند که

عقیده هر دو دسته هم محترم است بجای خودش ولی امری که بجای خودش محترم است همان رأی اکثریت است . این مسئله وقتی در کمیسیون دادگستری مطرح شد البته عقیده موافق و عقیده مخالف وجود داشت و بنده چون مخبر و مبین نظر کمیسیون هستم عقیده هر دو دسته را بطور اجمال عرض میکنم . دسته که مخالف بودند یعنی موافق بودند با تعقیب آقای گلشائیان استدلالشان این بود که نظر بقانون انحصار بازرگانی صدور کتیرا منحصرأ بشرکت کتیرا بر گذار شده و تا وقتی که انحصار آن ملغی نشده حق ندارد وزیر بازرگانی بدیگری اجازه صدور بدهد و در موقعی که ملغی نبوده اجازه صدور داده اند و باز هم بعد از دادن اجازه متوجه شده اند که هنوز هیئت دولت لغو تکرده است انحصار کتیرا را باین جهت بگمرك نوشته اند که آن اجازه که بمراد اریه داده ایم ملغی کنید و گمرك نوشته است که قبلاً این جنس صادر شده و وقت گذشته است بنابراین این عمل یعنی قبل از الغاء انحصار دستور صدور بغیر آن شرکت دادن و بعد متوجه شدن و اقدام به پس گرفتن آن این عمل يك تخلفی است از مقررات اداری و تخلف از مقررات اداری قابل تعقیب است . مستند این آقایان ماده ۱۴ قانون محاکمه وزراء است و ماده ۱۴ این است (در مواردیکه وزراء در امور اداره خود دچار اتهامات شخصی مدعیان شوند ترتیب مذکور و مواد فوق رفتار خواهد شد) یعنی بهمین کیفیت که وزراء تعقیب میشوند عمل خواهد شد . بنابراین این را قابل تعقیب دانستند نهایت اینکه در جریان این رسیدگی هیچیک از شاکی ها یا اعلام کنندگان جرم نگفتند که شخص آقای گلشائیان از فلان زید فلان مبلغ وجه گرفته است گفتند که اگر تعقیب کنیم کشف خواهد شد که گرفته است یعنی تعقیب بکنیم شاید کشف بشود شاید کشف نشود و خوب است این قسمت تعقیب شود . اما وظیفه کمیسیون دادگستری این نبود که در مورد يك وزیر بگوید که ما دستور تعقیب میدهیم شاید کشف بشود شاید کشف نشود وظیفه اش این بود که خودش برسد اگر بر خودش کشف شد که جرمی واقع

شده است رشوه داده شده یا گرفته شده خودش امر به تعقیب صادر کند یعنی همان تکلیفی را که مستنطق دادگستری دارد یعنی دلائل را تحقیق می کند بعد قرار مجرمیت یا قرار منع تعقیب صادر می کند منتهی يك نظر متممی روی این نظر منطبق هست که آن نظر دادگاه باشد . امروز هم کمیسیون دادگستری خبری داده است بمجلس شورای ملی البته موافقین با عقیده آقایان نراقی و طوسی هم در آنجا . در کمیسیون بودند و استدلال هم کردند عرض کنم بحضورتان که شاید هم استدلال بعضی هائمتکی باین قسمت بود ولیکن اکثریت این کمیسیون بنام اینکه وظیفه يك مستنطق را انجام میدهد بنام رسیدگی این وظیفه را انجام داد و رأی داد و این گزارش را داد حالا هم نظر متمم بمجلس شورای ملی است یعنی مجلس شورای ملی بعد از بحث در دلائلی که مورد نظر کمیسیون بوده است اظهار عقیده می کند که آیا قابل تعقیب است یا نیست .

طباطبائی - مجلس چطور دلائل را ندیده این کار را بکنند؟
مخبر - مجلس این صلاحیت را دارد اگر اظهار عقیده کرد که قابل تعقیب است یعنی راپرت کمیسیون رد شد پرونده بدیوان کشور فرستاده میشود و محاکمه تشکیل میشود اگر نشد که رد میشود .

اما نظر عده که موافقت با این گزارش داشته و اکثریت کمیسیون را تشکیل میدهند نظر آنها بصراحت ماده يك قانون محاکمه وزراء است که میخوانم : (ماده اول - هر گاه رئیس الوزراء یا وزیری در امور مربوطه بشغل و وظیفه خود متهم بارتکاب جنحه یا جنایتی شود مورد تعقیب مجلس شورای ملی خواهد شد و اعم از اینکه حین تعقیب متصدی شغل وزارت باشد یا نه .

تبصره - کفیل رسمی هر وزارتخانه در حکم وزیر است .
مؤید احمدی - ماده چهارم را هم بخوانید .

مخبر - چشم ماده چهارم را هم حسب الامر آقای مؤید احمدی قرائت میکنم :

(ماده چهارم - کمیسیون عدلیه مکلف است همه قسم تحقیقات لازم را از مراجع باسناد و مدارک و ملاحظه

نوشتجات موجوده در وزارتخانه های مربوطه و خواستار توضیحات از شخص متهم و تحقیقات از اشخاص دیگری که لازم بداند بعمل آورده خبر خود را در ظرف یکماه بمجلس شورای ملی تقدیم دارد .) پس با این کیفیت

طوسی - آیا این کارها شده است ؟ اینها که نوشته شده است انجام شده است یا نه ؟

مخبر - آقای طوسی سؤال می فرمایند که این کار شده است یا نه ؟ و این جا خودشان فرمودند يك سو کمیسیونی تشکیل شد و من در آن سو کمیسیون حاضر شدم و جهاتی را هم عرض کردم بعضی ها پذیرفتند . . . چون من استدلال میکنم به بیان ایشان و این بیان آقای طوسی صحیح است و من تصدیق میکنم و در بدو شروع بمذاکرات هم تصدیق کردم و اظهار ایشان اقرار باین معنی است . پس حالا يك ایراد می ماند . يك ایراد سلیقه که این مستنطق یعنی کمیسیون دادگستری مجلس آن جور تحقیقی را که ما میخواهیم نکرده است و آن دقتی را که ما لازم داریم نکرده است . توفیق نکرد استنطاق نکرد . نرفت چه بکنند و نرفت چه بکنند . این يك نظری است اگر این طور تحقیقات را انجام نداده است خوب کمیسیون دادگستری ممکن است تحقیقاتش را بطور ناقص انجام کرده باشد (بقول آقایان) ولی علی ای حال بررسی کرده و دوسه جلسه مذاکره هم کرده و آقای طوسی را هم دعوت کردند اظهارات ایشان را هم گوش دادند باین مطالعه این رأی اجمالی را (بعقیده بعضی از آقایان) داد و این رأی اصولاً قابل استفاده نیست ولیکن نظر مجلس شورای ملی البته وارد بر این رأی است . این جهات قضیه بود که البته لازم بود توضیح داده شود و نظر موافق و مخالف را هم بنده بعرض آقایان رساندم حالا البته بسته بنظر مجلس شورای ملی است اگر تصویب فرمودند خانمه است اگر تصویب نفرمودند که دوسیه بدیوان کشور مراجعه میشود .

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .

تهرانچی - بنده مخالف هستم با کفایت مذاکرات رئیس رأی گرفته میشود بکفایت مذاکرات
تهرانچی - اجازه بدهید بنده حرف بزنم آنوقت باید

اجازه بفرمائید توضیح بدهم.

رئیس - مخالف با کفایت مذاکرات هستید یا با مطلب؟

هاشمی - با کفایت مخالفند

تهرانچی - بنده مخالفم. آقای نقابت مخبر بودند و بعنوان موافق صحبت کردند حالا نوبت بنده است

رئیس - قبل از شما هم دیگران هستند. اجازه بدهید

تهرانچی - بنده با کفایت مذاکرات مخالفم.

رئیس - بفرمائید

تهرانچی - يك توضیح باین مهمی برای شخص

مهم نیست ولی برای مملکت مهم است (صحیح است)

البته بعد از قضایای شهر یور يك اتهامی که نسبت

بيك وزیر داده شد البته استدلال موافق و مخالف هم

هست حالا می خواهد مجلس شورای ملی باین قضیه رأی بدهد

این رأی برای آتیه مملکت خیلی تأثیر دارد (صحیح است)

این است که استدعا میکنم بگذارید موافق و مخالف بیشتر

حرف بزنند تا قضیه روشن تر بشود و سایر آقایان دانسته رأی

بدهند والا این خفه کردن بیانات مخالف و موافق گمان

نمیکنم خوب باشد برای اینکه تنها مانیتیم مردم هم هستند

باید مستحضر شوند و باید قضایا روشن بشود (صحیح است)

رئیس - رأی گرفته میشود با کفایت مذاکرات. آقایانی

که موافقت بر خیزند (عده کمی برخاستند) رد شد. آقای معذل

معذل - با مذاکرانی که آقایان کردند و تذکرانی که

دادند از یکسال اخیر باین طرف عده زیادی اختلاس کرده اند

و يك هرج و مرج بیشتری در کارها پیدا شده است. بنده

تصور میکنم که موضوع نه از نظر شخص آقای گلشائیان

باید مورد توجه قرار بگیرد بلکه از نظر آن وظیفه که مجلس

شورای ملی برای جلوگیری از این هرج و مرجی که در کارها

از نظر اختلاس و ارتشاء پیدا شده و همه را نگران کرده باید

از آن نظر مورد توجه قرار بگیرد و ما باید توجه داشته باشیم

که چندی قبل يك طرحی را خود آقایان نمایندگان امضاء

کردند و مورد توجه اکثریت قرار گرفت و آن رسیدگی

به حساب بیست ساله بود و کاش این طرح در مجلس طرح نشده بود

و این موضوع مورد توجه قرار نگرفته بود و بکمیسون هم

ارجاع برای اینکه همه تصور می کردند که اگر يك روزی

این قضیه پیش بیاید اسباب اشکال برای اشخاص خواهد بود

و شاید يك عده هم از این جهت می ترسیدند و يك و همی هم در کار بود

آن طرح مورد توجه مجلس قرار گرفت و بکمیسون هم

رفته و آنچه که بنده اطلاع دارم روشن هم نبود يك تصمیم

جدی و قطعی گرفته نشده این قضیه هم از نظر اصل موضوع

اینقدرها اهمیت ندارد که مجلس رأی موافق بدهد یا رأی

مخالف بدهد ولی از نظر نظایر این موضوع و از نظر کیفیت

موضوع بایستی آن را مهم شمرد یعنی تقریباً اگر رأی

موافقی مجلس شورای ملی امروز بدهد این طور تلقی میشود

که باین نوع قضایا آن اهمیت خاص و مخصوصی داده نمیشود

باین جهت سزاوار است که موضوع مورد تدقیق و تحقیق و

دقت بیشتری قرار گیرد. الآن که ما می خواهیم باین

موضوع رأی بدهیم نه مدارك این قضیه را دیده ایم و نه توجه

کرده ایم که آیا این شخص و این آدم قابل تعقیب هست یا

نه برای اینکه کمیسون دادگستری از ۱۸ نفر تشکیل شده

یازده نفرشان حاضر بوده اند و شش نفرشان رأی داده اند آنهم

باین کیفیت که در این جا استدلال شده و مذاکره شد این جا.

بنده تصور میکنم برای اینکه عدم اهمیت را برای این موضوع

و برای این عمل قائل نشویم و برای اینکه مجلس شورای ملی

نشان بدهد که نسبت بنظایر این موضوع کمال اهمیت را

میدهد و برای اینکه ما هم دانسته و فهمیده تر روی این قضیه

و این موضوع رأی بدهیم بهتر است ثانیاً این گزارش و این

امر را ارجاع کنیم بکمیسون دادگستری مخصوصاً که

کمیسون دادگستری هم تازه تشکیل و انتخاب شده اینها

بروند و بنشینند و با کمال دقت رسیدگی کنند و گزارشی را که

بما میدهند خلاف آن نظر کلی نباشد و در حقیقت مدارکی را که

مورد توجه قرار میدهند مورد دقت قرار میدهند و ادله و براینی

را که موافق یا مخالف اظهار می کنند ضمن گزارش خودشان

توضیح بدهند و تشریح کنند تا رأی که مخالف و موافق در این

باب میدهند فهمیده و دانسته باشد و همچنین ما هم در مقابل تاریخ و در

مقابل اجتماع در مقابل این رأی که میدهم مسئولیت وجدانی

محترم شمرده میشود. بنده روزی که این قضیه پیش آمد و

هیاهویی در اطراف این مسئله در مجلس شورای ملی پیش آمد

مخصوصاً اسم میبرم برای اینکه شاهد و بنیه داشته باشد از

آقای صدر استدعا کردم که شما نظر بمقام و تخصص و اطلاع

و بی طرفی و بی غرضی که دارید خوبست که به کمیسون

تشریف ببرید و باین قضیه رسیدگی کنید ایشان سالها در

رأس قوه قضائیه مملکت واقع شده بودند بنده نمیتوانم از روی

هو و جنجال نظر ایشان و رأی ایشان را رد کنم یا آقای دکتر

قرن ایباغ را که بنده از بچگی و طفولیت در تقوی و وطن

پرستی ایشان ایمان دارم و اعتماد دارم و همینطور سایر آقایانی

که در کمیسون عضویت دارند و اغلب قوانین قضائی مابندست

همین آقایان گذشته است نمیتوانم نظر آقایان را لغو و کنار

بکن تصور کنیم بنده کاری ندارم باینکه گلشائیان محکوم یا

غیر محکوم یا آدم خوب یا بد بنده عقیده ام این است که

کمیسون عدلیه که از بهترین عناصر صلاحیت دار تشکیل

شده است این لایحه را ترتیب اثر بهش نداده اند و صلاح مجلس

شورای ملی و صلاح کشور در این است که با نظر کمیسون

و راپرت کمیسون موافقت کنند. این نظر بنده بود که از

نظر خیر خواهی مجلس و مملکت لازم بود عرض کنم.

رئیس - آقای وزیر دارائی.

وزیر دارائی - (آقای کاظمی) - بنده اولاً اجازه

میخواهم آقای امان الله اردلان را که دارای سوابق طولانی

در خدمات دولتی و در مجلس شورای ملی هستند بمعاونت

وزارت دارائی به مجلس شورای ملی معرفی کنم. (صحیح

است - مبارک است) و يك لایحه ایست تقدیم میکنم راجع

باینکه اجازه داده شود برای انتشار اسکناس و خواهش

میکنم که کمیسون بودجه و کمیسون قوانین دارائی تشریح

مساعی کنند در مطالعه این لایحه و بعد بیاید بمجلس.

رئیس - به کمیسون مراجعه میشود. آقای طهرانچی.

طهرانچی - اولاً کمیسون قوانین عدلیه البته خیلی

محترم است و مورد احترام تمام مجلسیان است و هیچ حرفی

درش نیست این جا آقای اوحدی خلط مبحث فرمودند

نداشته باشیم و روی همین اصل هم بنده يك پیشنهادی کرده ام

هاشمی - آیا این سابقه دارد آقای معذل؟

رئیس آقای دکتر ملک زاده

دکتر ملک زاده - بنده با رأی کمیسون موافقم.

رئیس - بفرمائید.

دکتر ملک زاده - عرض کنم بنده قضیه را از نقطه

نظر موضوع گلشائیان تلقی نمیکنم بواسطه اینکه بنده

شخصاً بایشان يك سابقه آشنائی و سوابقی نداشته ام و با

آقایانیکه مخالف با گزارش کمیسون بودند منجمله آقای

نراقی با ایشان کمال دوستی را هم دارم ایشان هم همینطور

و مطالب را از این نظر نمیخواهم متذکر شوم و بنده از

عملیاتی هم که شده است اطلاعی ندارم فقط بنده عرایض

برطبق رعایت اصول است. متأسفانه مدتی است که در مجلس

شورای ملی مراکز مهم دادگستری کشور مورد يك تعرض

و جهانی قرار میگیرد و آقایان متوجه نیستند که این رویه

چقدر برای مملکت زیان آور است بنده از نقطه نظر اصول

این مسئله را میخواهم در مجلس طرح کنم زیرا این موضوع

مکرر در مجلس شورای ملی طرح شده و در این موضوع

خیلی اظهار نظر شده است و این را من زبان آور میدانم.

کمیسون دادگستری مجلس شورای ملی الآن در حدود

شانزده سال است که بسیاری از قوانین کشور را که در این

مملکت حکمفرما است تصویب کرده است و تمام بدست این

کمیسون تصویب شده و در کشور اجرا شده است. توجه

میفرمائید؟ مورد تنقید قرار دادن عمل يك کمیسونی که

امروز قوانینی بدست او و برای او گذشته است و در تمام

مملکت حکمفرما است و مقدرات يك ملتی امروز بر روی

آن گذارده شده است بنظر من صلاح نیست و يك معایب

داخلی و خارجی دارد و بعلاوه کمیسون دادگستری مجلس

در حدود هیجده نفر از بهترین و مبرزترین عناصر مجلس

شورای ملی که بامور قضائی سابقه دارند و اطلاع دارند

تشکیل شده و این عده در آنجا شرکت دارند و بالاخره

رأی متخصصین و مطلعین در تمام دنیا آقا سندیت دارد و

بعقیده بنده آقایان اعضاء کمیسیون داد گسترى پدش تمام آقایان محترم هستند چه موافقین این راپرت و چه مخالفین و هیچ وقتى آقای نراقى نماینده محترم و بنده نسبت به آنها هیچگونه سوء نظرى نداشته ایم و حسن نظر داشته ایم والبته همانطور که گفته شد این مربوط به اختلاف نظر و اختلاف سلیقه است ممکن است در مجلس هم بعضی آقایان موافق باشند و بعضی مخالف ولی بعقیده بنده کمیسیون داد گسترى عملی را که وظیفه کمیسیون عرایض و مرخصی مطابق قانون بوده است انجام داده ملاحظه بفرمائید توجه بفرمائید بعرایض که بنده قانون را بخوانم و اثبات کنم و آنچه را که وظیفه خود کمیسیون داد گسترى بوده است متوجه نشده است که آن عمل را بکند و آن عملی را که کمیسیون عرایض مکلف بوده است انجام بدهد انجام داده است و آنرا تکرار کرده است در صورتیکه موضوع نداشته است اجازه بفرمائید عرض کنم چرا برای اینکه ماده سوم میگوید: در هر يك از موارد مزبوره در ماده قبل رئیس مجلس شورای ملی در ظرف يك هفته نوشتجات و اسناد و مدارك موجوده را جمع با تهمام را به کمیسیون عرایض مجلس ارجاع مینماید کمیسیون مزبور مکلف است در ظرف ۱۵ روز تحقیقات بدوی را بعمل آورده خبر خود را دائر بلزوم یا عدم لزوم ادامه تحقیقات به رئیس مجلس شورای ملی تقدیم نماید و این خبر در ظرف يك هفته در مجلس علنی قرائت شده و پس از قرائت بدون مذاکره و مباحثه اعم از اینکه خبر دایر به تعقیب یا عدم تعقیب متهم باشد به کمیسیون عدلیه ارجاع میشود. پس ملاحظه فرمودید که تعقیب کردن یا نکردن از وظایف کمیسیون عرایض است که بعد از ابلاغ جرم آنجا مراجعه میشود و آن کمیسیون بایستی خبرش را بدهد آن کمیسیون از قراری که بنده شنیدیم باتفاق آراء ایشان را مجرم شناخته است و قابل تعقیب دانسته است آن خبر هم آمد به مجلس و خوانده شد و رفت به کمیسیون داد گسترى و کمیسیون داد گسترى طبق این ماده ۴ باید عمل کند ماده ۴ میگوید: کمیسیون عدلیه مکلف است

همه قسم تحقیقات لازمه را از مراجعه باسناد و مدارك و ملاحظه نوشتجات موجوده در وزارتخانه های مربوطه و خواستن توضیحات از شخص متهم و تحقیقات از اشخاص دیگری که لازم بدانند بعمل آورده خبر خود را در ظرف يك ماه به مجلس شورای ملی تقدیم دارد. (تبیل سمیعى حالا سه ماه طول کشیده است) بنده بمدت آن کاری ندارم. ملاحظه میفرمائید این جا نوشته است کمیسیون عدلیه مکلف است و این ماده تکلیف میآورد مکلف است غیر از مختار است و مجاز است که بعضی ها اصطلاح کرده بودند و میگفتند کلمه مجاز معنی این است که میتواند بکند میتواند نکند و در ادوار گذشته در مجلس در این موضوع خیلی مذاکره شد که وقتى گفته میشود دولت مجاز است یعنی اگر دانش میخواهد بکند اگر نتواند نکند ولى اینجانوشته است مکلف است و کمیسیون عدلیه مکلف بوده است که این کار را بکند (طباطبائی - مگر نکرده است؟) خیر نکرده است بنده اطلاع دارم که نکرده است ملاحظه بفرمائید در همین راپرت کمیسیون هست اجازه بفرمائید بنده بخوانم (عین راپرت کمیسیون را مرحمت بفرمائید) که این خودش دلیل بر این است که نکرده است. این گزارش کمیسیون عدلیه است:

«خبر کمیسیون عرایض و مرخصی در خصوص اتهام آقای عباسقائى گلشائیان وزیر سابق بازرگانى و پیشه و هنر دائر بر لزوم ادامه تحقیقات پس از قرائت در جلسه رسمى مجلس شورای ملی و ارجاع بکمیسیون داد گسترى مطرح مذاکره و رسیدگی قرار گرفت و اقداماتى بجهت تهیه رسیدگی و ادامه تحقیقات بعمل آمد» ملاحظه میفرمائید خود راپرت کمیسیون متذکر شده است تهیه وسائل رسیدگی ولى نمیگوید کرد تهیه وسائل کرده است یعنی سو کمیسیون انتخاب کرده است «در جلسه ۲۱/۳/۱۳ دو نکته مورد بحث واقع شد اول آنکه آیا اقدامات این عمل بطوریکه در قانون محاکمه وزراء پدش بینى شده فراهم گردیده یا خیر دوم آنکه مراتب اعلام شده از طرف یکی از آقایان نمایندگان اساساً

جرم باصطلاح قانون کیفر همگانی شناخته میشود یا خیر تا ادامه تحقیقات لزوم پیدا کند» ملاحظه میفرمائید بعد میگوید «پس از مذاکرات مفصل عقیده کمیسیون چنین شد که اولاً مقدمات لازم جهت تعقیب متهم برطبق ماده ۴ قانون محاکمه وزراء فراهم نیست ثانیاً عمل انتسابی به متهم در حدود قوانین و به تعبیر ماده ۱ قانون مزبور جنبه یا جنایات شناخته نمیشود که ادامه تحقیقات مطابق ماده ۴ همان قانون ضرورت داشته باشد» اینجا میگوید اصلاً ادامه تحقیقات ضرورت نداشته یعنی کمیسیون تحقیقات نکرده است ملاحظه میفرمائید اعتراف میکند که ادامه تحقیقات ضرورت نداشته و من نکرده ام و کمیسیون عدلیه اصلاً از لحاظ اینکه بعقیده خودش عمل را جنبه یا جنایات شناخته است تحقیقات لازم را نکرده است و آن وهله اول آنچه که وظیفه کمیسیون عرایض بوده است و باید تحقیقات کند به بیند این مسئله قابل تعقیب است یا نیست آن کمیسیون کار خودش را کرده است و جرم شناخته است و قابل تعقیب دانسته است ولى کمیسیون داد گسترى که مکلف بوده است تحقیقات بکند و اوراق و اسناد لازم را تهیه کند و بعد از مراجعه با آنها بگوید این جرم هست یا نه و اگر جرم هست مجازات دارد یا ندارد بموجب همین راپرت خودش اصلاً وارد اصل عمل نشده است و مینویسد که ضرورت نداشته است و کمیسیون اصلاً توجه نکرده است باین موضوع و عقیده داشته است که چیز مهمی نیست لذا بنده عقیده ام این است که کلین راپرت برگردد به کمیسیون عدلیه و کمیسیون با اسناد و مدارك و تحقیقات لازم آنوقت رأى بدهد و بگوید که آیا این مجرم هست یا نیست بنده که نمیخواهم بگویم این مجرم است یا متهم است از نظر اصل قضیه بنده هیچوقت نظرى باشخاص نداشته و نخواهم داشت ولى از نقطه نظر مملکت مهم است عرض کردم ممکن است ایشان در این جا صدی صد تبرئه بشوند یا صدی صد مجرم تشخیص داده شوند ولى بدون رسیدگی و بدون اینکه تحقیقات بشود برای آتیه مملکت مضر است یعنی برای وزرای فعلی و وزرای آتیه هم مضر است و خوب نیست چون ما وارد يك دوره جدیدی شده ایم و باید

عمل خودمان را در این دوره جدید حفظ کنیم و آقایان وزراء هم بدانند که مجلس شورای ملی به جرم و جنایت رسیدگی میکند و همه اهل کشور بدانند که اگر آقایان وزراء يك عمل خلاف قانونی را مرتکب شدند رسیدگی و تعقیب میشود با این که بنده نفس عمل را هم مهم میدانم ولى از نقطه نظر مملکت و آتیه مملکت آنرا مهمتر میدانم زیرا ممکن است در آتیه يك اقداماتى بشود و اقداماتى بکنند باتکاء اینکه مجلس شورای ملی دقت نمیکند و همینطورى رد میشود حال خود میدانید.

مخبر - خلاصه نظریاتی که اظهار میشود بارعاعت این است که گزارش کمیسیون متجاوز از پانزده روز است طبع و نشر شده و این گزارش کمیسیون که چاپ شد و بین آقایان تقسیم شد آقایان میدانستند که يك روزی این گزارش در جلسه مطرح میشود بنا بر این خود آقایان البته تحقیقاتی فرموده اند رسیدگی هائی کرده اند اگر کمیسیون داد گسترى تحقیقات را انجام نداده البته آقایان نیکه علاقمند بوده اند خودشان تحقیقات کرده اند (طباطبائی - شما مخبر کمیسیون هستید صراحتاً بگوئید رسیدگی شده یا نشده) گزارشی که نوشته شده است بوسیله بنده نوشته شده و آن مطابقه میکند با صورت جلسه کمیسیون داد گسترى و کمیسیون داد گسترى در این خصوص سه جلسه صرف وقت کرد و در این سه جلسه رسیدگی هم کرد. منتهی عرض کردم موافقین گفتند که ماده يك این جور میگوید که اگر کسی مرتکب به جنحه یا جنایت شده باشد (مرتکب هم میگوید نه متهم) چنین و چنان میشود و این جا ارتکاب ثابت نیست و کمیسیون در رسیدگی هائی که کرد و توضیحاتی از وزارت بازرگانى خواستند و آن گزارش را که آقای معزى تهیه کرده بود مطالعه کرد و توضیحاتی را که آقای طوسى تشریف آوردند و دادند شنید و از مطالعه مجموع آنها اینطور استنباط کردند که جنبه و جنایت محقق نیست (طهرانچی - در خبر نیست مینویسد رسیدگی ضرورت نداشته) این خبر را بنده نوشته ام. معروف است یکی رفت حمام یکی از علمای مرجع تقلید آنجا بود دید آن شخص موقع غسل کردن میرود

بالا و می آید پائین گفت این غسل درست نیست آن شخص گفت من بتقلید فلان کس اینطور غسل میکنم آن عالم گفت من خود آن شخصی هستم که شما باو تقلید میکنید. يك قاعدة اصولی هست در مورد تعقیب جرم که وقتی وقوع جرم محقق باشد آنوقت میگردند و مرتکب را پیدا میکنند ولی ما رویه دیرین را که در قضاوت داشته ایم داریم تعقیب می کنیم میگوئیم که بگردیم جرم را پیدا کنیم آقا ما گفتیم و گفتند این صحیح نیست اصل صحت است اصل برائت است باید وقوع جرم محقق باشد بعد بگردیم مجرم را پیدا کنیم و بعد دلایلش را پیدا کنیم و بگوئیم باین جهت این جرم واقع شده اینک تهمینه دلائل گفته شده از این نظر است حالا بسته بنظر آقایان است کمیسیون داد گستری مجدداً تشکیل شده و این گزارش هم از کمیسیون داد گستری سابق آمده است و البته اعضاء کمیسیون جدید هم چندان تغییری نکرده است آقای معذل پیشنهاد کردند که این قضیه مجدداً بکمیسیون داد گستری بر گردد و مراجعه شود (صحیح است) و در آنجا تجدید مطالعه شود از آقایان خواهش میکنم متوجه باشند باینکه يك روز دیگری ممکن است این گزارش در آنجا مطرح شود لطفاً تشریف بیاورند دلیل دارند بگویند هر چه هست بگویند و فعلاً من موافقت دارم که بیاید به کمیسیون.

۳ - بیانات آقای (دکتر مرزبان) وزیر بهداری راجع به وضعیت وزارت بهداری

وزیر بهداری (آقای دکتر مرزبان) - در جلسه قبل

مذاکرانی راجع بوزارت بهداری شده بود چون ماده ۲۷ متمم بودجه مطرح بوده است این جا مذاکرانی شد از چندین نقطه نظر یکی در باب اوضاع بهداری ولایات یکی دیگر در باب دازوهای یکی دیگر در باب اینکه شکایتهائی از نداشتهن پزشک شده است بنده خیلی خوشوقت هستم که موقع پیدا کردم که مطالبی را بعرض آقایان برسانم که مدتها بود منتظر بودم و دفعات قبل هم شرفیابی حاصل کردم که توضیحاتی بدهم موفق نشدم. اما در باب بهداری ولایات خاطر آقایان خوب مستحضر است از وقتی بنده وارد کار شدم و اطلاعاتی پیدا کردم يك اعلامیه پخش کردم که در تهران آنقدر کتر و پزشک ریخته است که

حد ندارد و در ولایات بقدری کم است که مافوق تصور است (صحیح است) در همان پانزده روز اول که بنده مشغول شدم اتصال از ولایات تلگرافات میرسید و شکایت میشد بواسطه نداشتن طبیب و دوا و بنده هم برای این که يك قدری تصور کردم در این فن آشنا هستم تصدیق کردم و دیدم که در گذشته فقط و فقط ملاحظه تهران شده است و در بهداری ولایات بعد از اینکه وارد شدم دیدم بقدری نواقص موجود است که تصور نیست بعد در نظر گرفتم از آقایانی که پشت میزها نشسته اند باسم بازرس باسم بازرس ویژه تمنا کنم که اخلاقاً يك کاری بکنند که اوضاع بهداری ولایات هم سرو صورتی بگیرد گفتم آقایان ایران تنها تهران نیست بروید جاهای دیگر (صحیح است) خیلی کار خوبی کردید (در مقابل این وجوه زیادی که شما میگیرید بروید جاهای دیگر خدماتی هم بکنید (صحیح است) يك مثل میزنم برای آقایان يك روز وارد يك اطای شدم که شش هفت نفر نشسته بودند پرسیدم که آقایان چه کار میکنند گفتند ما بازرس و بازرس ویژه هستیم صورت را دیدم دیدم باین اطاق در ماه یک هزار و ششصد تومان یک هزار و هفتصد تومان پول میدهم و نمیدانم چه کار میکنند پس این تصمیم بنده از نقطه نظر مصلحت مملکت بود که پزشکان مرکز را بفرستیم بولایات و از بودجه طهران بکاهیم و بولایات اضافه کنیم (بسیار خوب است) و در این باب شکایتهائی شد و خود آقایان هم به بنده شکایت میکنند از این که خواستم آنها را بفرستم بولایات و لابد باطلاع آقایان رسیده است که تشبث از آن بالاتر نبود که نکردند (صحیح است) بهر کدام درس اخلاقی دادم خواهش کردم موفق نشدم تشبثات مجلسی کردند تشبثات عریضه نگاری به نخست وزیر کردند و اینها حس نکردند که بنده بهیچوجه در تحت تأثیر این تشبثات واقع نخواهم شد و خیلی متأثرم که این حرفها را بعرض مجلس برسانم ولی قول میدهم به آقایان که از اینها کم کنیم بلکه در اطراف ولایات و شهرستانها يك چیزی داشته باشیم (صحیح است) - بسیار خوب) در پشت میز ادارات نشستن و اسامی را جلو چشم

گذاشتن بهداری مملکت درست نمی شود (صحیح است) - احسن است) بنده دیدم در يك نقطه از مملکت که بالتجربه خرج زیادی درش شده است از نقطه نظر عمارات و بهداری و کشاورزی قسمت سواحل بحر خزر است گفتم خودم بروم به بنم چطور است از گیلان تا گرگان بررسی شد يك قسمتش بوسیله بنده و يك قسمتش بوسیله يك بازرس دیگر خیلی متأسفم که عرض کنم هیچ چیز وجود نداشت يك عده از اطباء مجاز در يك محلهائی هستند که بهیچ وجه من الوجود رفع احتیاج مردم را نمیکند و در آن محلها هم اگر انفاقی میافتد از محل میبرند برشت یا طهران يك لابراتوار پیدا نمیشود که يك چیزهائی را درست بکنند و آنوقت بنده پنج میلیون تومان پول میگیرم چه میکنم؟ از این پنج میلیون و دو صد هزار تومان يك میلیون آنرا خرج مردم بکنم. این تشبثاتی است برای اطراف تقاضا میکنم که در تحت تأثیر حرف اشخاص واقع نشوید و استدعای دیگر این که اگر دست بنده باز باشد امیدوارم يك کاری بکنم (عده از نمایندگان - انشاء الله دستها باز است) این که يك پروژه سه ساله تهیه کرده ام که بعرض مجلس برسانم خواه بنده باشم خواه نباشم فرق نمیکند مملکت که هست این يك کار خوبی خواهد بود که از برای بهداری مملکت فوق العاده مفید خواهد بود که در سه سال اول يك قدری احتیاجات محلی بر آورد شود بعد از سه سال دوم این مراکز ملغی شود و آنرا بعرض آقایان میرسانم امیدوارم که تصویب خواهید فرمود و برای کسانی که بعداً خواهند آمد آنها بتوانند يك کارهائی بکنند (تهرانچی - شما روح تان پاك است آقا) اما در باب خرید دارو تدکرانی که اینجا داده شده است جسارت است عرض کنم که از روی بی اطلاعی بوده است اصل صورت این است از عطیه ملوکانه پانصد هزار تومان برای دارو داده شده است در عهد آقای کاظمی که وزیر بهداری بوده اند يك مقداری بنا شد از این دارو ها خریده شود برای اینکه حدس زده میشد که دارو در مملکت کم است يك مقداری در بانگ ملی بود خریدند يك مقداری هم آقای خسرو شاهی داشتند که

فروختند در آن موقعی که ایشان خریدند آنقدر مناسب بوده است که بنده آرزو میکنم که از این جور دارو ها را گیر بیاورم و بخرم چون حالا دو برابر شده است آنوقت هم مبلغ در حدود یکصد و بیست و دو هزار و دو صد و شش و شش تومان خرید کردیم از آقای خسرو شاهی از این مبلغ یکصد و ده هزار تومان را دادیم و دوازده هزار و دو صد و شش و شش تومان را هنوز نداده ایم که هنوز ایشان مطالب هستند و چند تا اسباب ما هم در تصرف ایشان است از ایشان خواهش میکنم که بدهند بعد ما با ایشان يك کاری می کنیم اینجا گفته شده بود این دارو ها که خریده شده يك مقدارش استون بوده است برای يك کاری بنده مخصوصاً گفتم دفترش را که لاک و مهر شده بود همینطور دوسیه اش را آوردند دیدم که يك گرم استون نیست و خیلی هم دازوهای خوب بوده است که بنده آرزو میکنم که بلکه گیر بیاورم و بخرم ولی راجع به واکنش که گفته شد مدتش تمام شده و فاسد شده اینطور نبوده است زیرا آن موقعی که آن دارو ها فروخته شد هنوز هشت ماه نه ماه مدتش باقی بوده است که آنها خراب شود این هم توضیحی بوده که این داروئی که خریده شده است این جور دارو بوده است و دو صد و دو هزار تومان هم نبوده است و یکصد و بیست و دو هزار و کسری بوده است و هنوز هم ایشان ادعای دوازده هزار تومان و کسری از وزارت بهداری دارند که باید بایشان داده بشود در باب دارو هائی که در ولایات منتشر شد که يك پائین و بالای خیلی غریبی شده است که در وزارت بهداری و در اطراف داروئی این مملکت بنده هم مثل آقایان می شنوم پس از اینکه وارد قضیه شدم تأیید کرد این حرفها فکر بنده را از این که بررسی کاملی بکنم آنوقت بنده از دیوان کیفر يك نفر مستنطق و از وزارت مالیه دو نفر مفتش باو کیلی که خود وزارت بهداری داشت چهار نفر در يك اطای دیگر ۲۸ نفر در وزارت بهداری در همان محل مشغول رسید که باشند از برای اینکه حیثیت اشخاص محفوظ بماند برای اینکه يك عده بینگناه را بکشند و بخارج ببرند و بروند در جای دیگر مناسب ندیدم و البته

تصدیق میفرمائید این نظر خوبی است که حیثیات اشخاص بایستی محفوظ بماند تا وقتی که آنها تحت تعقیب واقع نشده اند یقین داشتم يك عده تحت تعقیب واقع نخواهند شد وظیفه خودم دانستم حیثیات آنها را حفظ کرده باشم آنوقت يك ترتیب دیگری دارد اما موضوع سازمان اینجا هم مذاکره شد موضوع سازمان همان موضوع سازمانی است که آقای کاظمی دادند يك نواقصی هم بنظر من رسید که آن نواقص را رفع کردم پیشنهاد می کنم به مجلس شورای ملی که تصویب بفرمایند و یقین دارم که این سازمان يك سازمان خوبی است و مفید از برای مملکت خواهد بود پس از مطالعه (صحیح است) شکایت فرموده بودند آقای ملک مدنی و غیره و خود بنده پس از آن موافقت کردم از این نظر خود بنده هم شکایت کردم از اینکه عده کافی نداریم از برای فرستادن بولایات یکقدری اگر دقت بفرمائید مسئله بهداری مسئله حیاتی اولیه بشر است اگر ملت ناخوش باشد عرض کنم حالا اسامی مرض ها را نمی برم اولادش بهمان شکل دنیا می آید ملت نمی تواند قائم با لذات باشد پس بهداری شرط اول است که مردم را سالم بکند که امراض مسری نداشته باشند که اینها اولادهای خوب عمل بیاورند که مملکت دارای ملت فعال باشد تا يك روزی خوب بتواند خدمت کند و دارای عنصری پاك باشد و خدمت کند به مملکت و عرض کنم بهمین دلیل هم هست که کوشش هایی خواهد شد که بعضی امراض از قبیل تراخم و بعضی دیگر که اسم نمی برم در مملکت از بین برود آنوقت جلوگیری از يك همچو امراض فرض بفرمائید که يك بودجه خوبی میخواهد این بودجه که تا بحال از برای مصرف مملکت بوده است عرض کردم که بخرج رفته است این بودجه هم کافی نبوده است از برای يك کشور پهناوری مثل ایران که آنوقت بخواهم چند طبیب بگذاریم در هر ده یا قصبه ای البته این امکان نخواهد داشت (نهر انچی - البته در حدود قدرت) پس باید در حدود ضرورت در سال آتی در بودجه آتی تمام اینها منظور شود از برای سلامتی خودمان و صحت خودمان بودجه بهداری را طوری تصویب

بفرمائید که مطابقت داشته باشد با بهداشت این کشور و آنوقت يك دست پاکی هم روی این کار بگذارید تا مردم بتوانند استفاده بکنند و یقین دارم که عقیده بنده را نه مجلس امروزه بلکه مجلس آینده از نظر اینکه آینده شان خوب بشود مورد توجه قرار میدهند. (صحیح است - صحیح است احسن آفرین)

طهرانچی - ختم جلسه .

چند نفر از نمایندگان - آن ماده ۲۷ را حالا تصویب بفرمائید .

اعتبار - این توضیحات آقای وزیر بهداری مربوط به ماده ۲۷ بود با این توضیحات نظر آقایان تأمین میشود خوب است آقایان ماده ۲۷ را رأی بدهند که تمام بشود (صحیح است)

وزیر بهداری - این ماده ۲۷ الآن بطور انوماتیکمان عمل میشود و هیچ اشکالی ندارد .

رئیس - آقای ملک مدنی .

ملک مدنی - در جلسه قبل که آن مذاکرات را ما اینجا کردیم و حضرتعالی هم تشریف آوردید و توضیحات کافی دادید البته موجب کمال خوشوقتی است و بطوریکه تمام افراد مجلس شورای ملی به حسن نیت و شخصیت حضرتعالی قائل هستند (صحیح است) و بنظره بنده يك خوشوقتی است برای وزارت بهداری که حضرتعالی وزیر بهداری هستید و آن نظر هائیکه مجلس شورای ملی انتظار داشت همینطور که اشاره فرمودید اقدام میفرمائید بنده چون وقت گذشته بطور خلاصه عرض میکنم اشاره بسازمانی فرمودید که در گذشته يك سازمانی بوده است که آقا میخواهند دنبال آن سازمان را بگیرند و نواقصی که در آنجا بوده است میخواهید رفع بکنید بنده میخواهم عرض بکنم که وزارت بهداری جز يك نفر معاون فنی دیگر مدیر کل و سایر سازمانها را لازم ندارد و باید تمام این آقایانی که در وزارت بهداری نشسته اند شما باید آنها را بیرون بفرستید مدیر کل ها و رؤسا که هر کدام برای خودشان يك اداره

درست کرده اند پاشوند برونند در ولایات خدمت کنند (صحیح است) این عقیده همگی مجلس است بنده خودم هم عرض می کنم که فحوای مجلس این است باید با قدرت دست آنها را بگیرند و بفرستند بولایات این وزارت بهداری اطباءش باید بفرزد خدمت بکنند اداره لازم ندارد که اینها اطاق درست کنند و بقول آقای انوار که فرمودند فرش و قالی ذریعی صد تومان بیندازند آنها را مجبور کنند هر کس که حاضر نشد اول از مرکز وزارت خانه هر کدام حاضر نشدند منتظر خدمت شان کنند تا پاشوند برونند خدمت کنند نمی کنند برونند پی کارشان .

وزیر بهداری - بنده خیلی خوشوقت هستم از آقای ملک مدنی که تأیید کردند عرایض بنده را (ملک مدنی همه تأیید میکنند نظر حضرتعالی را) و بنده هم اگر يك مستخدمی تخلف کرد همانطور که فرمودند و البته اشخاصی که سالهای دراز حقوق گرفته و استفاده کرده اند اگر شانه خالی کنند تنها به منتظر خدمت کردن آنها قناعت نخواهم کرد بلکه آنها را به محاکمه هم جلب میکنم. (صحیح است - احسن آفرین)

رئیس - آقای خسروشاهی .

خسروشاهی - در جلسه گذشته اظهاراتی راجع به دارو شد بنده متوجه نبودم که مربوط به دارو هائی است که تجارتخانه خسروشاهی با وزارت بهداری معامله کرده بود امروز در اینجا معلوم شد که همان دارو هائی است که بنا به تقاضای وزارت بهداری تجارتخانه خسروشاهی به وزارت بهداری واگذار کرده بود این ها را در شهر بومر ماه از گمرک در آورده بودند و پیشنهاد فروش هم بوزارت بهداری نداده بودند و بنده اطلاع دارم که خریدار زیادی داشت بنده میتوانم اینجا عرض کنم که صدی صد منفعت میدادند که آنها را خریداری نمایند و میخواهند از کشور خارج کنند و تجارتخانه خسروشاهی فروخت (صحیح است) آقای وزیر بهداری که آقای کاظمی بودند به بنده يك تلفنی کردند و استدعا کردند که بنده بدون منفعت این داروها را بوزارت بهداری واگذار کنم بنده این جا صراحتاً عرض میکنم چون خواهش کردند از

بنده بنده بوزارت بهداری تلفن نکرده بودم و اطلاع هم نداده بودم آقای کاظمی هم نظر بسوابق دوستی که با بنده داشتند تلفن کردند و گفتند اطلاع دارم که شما يك مقداری دارو دارید ما هم احتیاج داریم این ها را هر جور خریدید به ما واگذار کنید بنده گفتم اختیارش را به جنابعالی میدهم هر جور امر میفرمائید اصلاً می بخشم بوزارت بهداری فرمودند که ما بخشش نمی خواهیم شما منفعتی بگیرید که مطابق اصول تجارتنی باشد بنده هم قبول کردم و حساب آنرا کردم و گفتم که خود وزارت بهداری هر طور میل دارد بنویسد و ما دارو ها را تحویل بدهیم بنده دستور دادم به تجارتخانه همین دوا ها را بدهند بنده با کمال صداقت عرض میکنم که تجارتخانه خسروشاهی دوا هائی را که تحویل وزارت بهداری داده از دارو های مورد احتیاج این کشور بوده است عرض کنم که الان در حدود ۴۶ یا ۴۸ هزار تومان لوازم جراحی وزارت بهداری در تحویل ماست که دوست هزار تومان الآن خریدار دارد (وزیر بهداری من نمی فروشم) به ۴۸ هزار تومان بنده واگذار کردم حالا دوست هزار تومان خریدار دارد (صحیح است) (انوار - آفرین - احسن آفرین) يك صحبت هائی در مجلس میشود البته آقایان نمایندگان مجلس مستقیماً اطلاع ندارند يك مسموعاتی از خارج است و فوراً در این جا اظهار میکنند خوبست قبلاً در این طور موارد صحبت نشود و مطابق حقیقت صحبت شود قبل از این يك اراجیفی در جرائد نوشته شد بامضای یکی از آقایان بود به من رجوع کردند و گفتند بنده گفتم اعتنا نمی کنم باین حرفها و گفتم که آن را که حساب پاك است از محاسبه چه پاك است (صحیح است - احسن آفرین)

وزیر بهداری - عرض کنم حضور آقایان که جزء یادداشت های بنده بود که معامله دارویی که با تجارتخانه خسروشاهی شده است چه بوده است این دواها را وقتی وارد کردند مشتری خیلی داشت آقای کاظمی هم بطوریکه فرمودند از ایشان دوا ها را خریده اند بدانکه سایرین منفعت صدی سی یا صدی چهل با صدی فلان - هر چه بود میدادند و لسی

آقای کاظمی قطع کردند به صدی بیست در دست اول که این داروها خریداری شود و ایشان هم رضایت دادند و آقای کاظمی با خصوصیتی که با ایشان داشتند اصرار کردند که صدی ده دیگر هم تخفیف گرفتند (صحیح است - باریک الله) آنوقت دادند آنوقت من یادم است که در یکی از جراید نوشته شد که چه معامله کرده اند و این دوازده هزار تومانی که الان باقی مانده است برای چیست و یک مقدار از اسباب ما پهلوشان هست چون با یکدیگر تماس نداشتیم و ملاقات نشده بود پهلوشان هست و البته آن اسبابهایی که پیش ایشان مانده آنها را هم خواهند داد و تکلیف جزئی وجه باقی مانده را هم با ایشان حل خواهیم کرد .

رئیس - آقای دکتر ملک زاده .
 دکتر ملک زاده - عرض کنم آقای عیب کار ما اینست که یک موضوع مهمی را درش وارد بحث می شویم .
 بعضی از نمایندگان - عده کافی نیست .
 دکتر ملک زاده - پس تقاضا میکنم اجازه بنده محفوظ بماند برای جلسه بعد .
 رئیس - دولت تقاضا کرده است که فردا عصر جلسه تشکیل شود
 جمعی از نمایندگان - روز یکشنبه
 رئیس - جلسه روز شنبه بیست و پنجم سه ساعت و نیم پیش از ظهر دستور هم لوایح موجوده .
 | مجلس یک ساعت بعد از ظهر ختم شد |
 رئیس مجلس شورای ملی - حسن استقندیاری